



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 443/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára prerokoval oznámenie sudkyne I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Jany Baricovej** o dôvodoch jej možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 211/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Sudkyňa Ústavného súdu Slovenskej republiky Jana Baricová **je vylúčená** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 211/2023.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav

1. Ústavný súd vedie pod sp. zn. I. ÚS 211/2023 konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDACTED], a [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou sa domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 174/2022-733 z 31. januára 2023, ktoré navrhujú zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne sa domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 174/2022 a navrhujú priznať každej z nich finančné zadostučinenie 35 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Vec bola pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi, ktorý je členom I. senátu ústavného súdu, ktorý podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 (ďalej len „rozvrh práce“) pracuje v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

2. Predsedníčka I. senátu ústavného súdu Jana Baricová listom zo 6. septembra 2023 v zmysle § 49 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámila predsedovi ústavného súdu dôvod jej možného vylúčenia vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 211/2023, ktorým je skutočnosť, že v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 182/1987 v čase od 12. januára 1989 do 14. decembra 1989 vykonala procesné úkony vrátane ohliadky na mieste samom a vydania dvoch procesných rozhodnutí ako zákonná sudkyňa na Okresnom súde Bratislava-vidiek.

3. Prílohu oznámenia tvorí list sp. zn. Spr/3241/2023 z 25. augusta 2023, z ktorého vyplýva, že predsedníčka I. senátu vykonala v napadnutom konaní tieto procesné úkony:

«- uznesenie č. k. 11C/1882/1987-128 z 12.1.1989 - priznanie odmeny znalcovi Ing. Alojzovi Schmidtovi za podaný znalecký posudok vo výške 890,- Kčs.

- nariadený termín ohliadky na mieste samom na 07.02.1989

- výzva na doplatok súdneho poplatku za návrh a na súdny poplatok za odvolanie

- žiadosť na Krajskú prokuratúru Bratislava o vrátenie spisu D1023/85

3.2.1989 - zmena termínu ohliadky na 27.02.1989

27.2.1989 - ohliadka na mieste - Bernolákovo

- prípis Ing. Schmidtovi na doplnenie znaleckého posudku

- žiadosť od ONV Bratislava - vidiek

18.5.1989 – vytýčenie termínu pojednávania 06.06.1989

6.6.1989 - pojednávanie - uznesenie - prerušenie konania „Súd konanie prerušuje do vybavenia podnetu no sťažnosť pre porušenie zákona, podaného generálnym prokurátorom SSR vo veci Štátneho notárstva Bratislava - vidiek v Bratislave sp. zn. D1023/85 Najvyšším súdom SSR“

5.7.1989 - úprava na doručenie odvolania protistrane

25.7.1989 - predloženie spisu Krajskému súdu v Bratislave

21.8.1989 - úprava na doručenie uznesenia krajského súdu „Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušuje o vec mu vracia na ďalšie konanie“

11.9.1989 - Úradný záznam

2.10.1989 - uznesenie - prerušenie konania „Súd konanie prerušuje do právoplatného skončenia konania Štátneho notárstva Bratislava - vidiek v Bratislave sp. zn. D 1023/85“

16.11.1989 - úprava na doručenie odvolania protistrane

14.12.1989 - predloženie spisu Krajskému súdu v Bratislave.»

4. Súvislosť vecí prejednávaných ústavným súdom s podielom Jany Baricovej na konaní a rozhodovaní vo veci vedenej všeobecným súdom je podľa jej názoru dnes už iba veľmi nepriama a časovo veľmi vzdialená, ale spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sťažovateľiek stále nie je právoplatne ukončený.

II. Posúdenie vecí ústavným súdom

5. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.
6. Podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci aj vtedy, ak bol v tej istej veci činný pri výkone inej funkcie alebo povolania, než je funkcia sudcu ústavného súdu.
7. Podľa § 49 ods. 3 zákona o ústavnom súde za činnosť podľa odseku 2 sa nepovažuje účasť na príprave a prejednávaní návrhov právnych predpisov ani vyslovenie názorov na právne otázky spojené s prejednávanou vecou v rámci vedeckej, pedagogickej alebo literárnej činnosti.
8. Podľa § 49 ods. 3 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.
9. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.
10. Podľa čl. IV bodu 1 písm. b) rozvrhu práce o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje druhý senát, ak ide o sudcov prvého senátu.
11. Pokynom predsedu ústavného súdu zo 7. septembra 2023 bolo oznámenie sudkyne Jany Baricovej pridelené II. senátu ústavného súdu, ktorý ho v súlade s citovaným článkom rozvrhu práce prerokoval v zložení Ľuboš Szigeti (predseda senátu a sudca spravodajca), sudkyňa Jana Laššáková a sudca Peter Molnár (ďalej len „námietkový senát“).
12. Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností v zmysle tzv. teórie zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán i verejnosti. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. V tomto ohľade stačí, ak sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať legitímne pochybnosti o nestrannosti sudcu. Za objektívne však nemožno považovať, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca má určitý (nie nezaujatý) vzťah k veci (rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kyprianou c. Cyprus, sťažnosť č. 73797/01, bod 119).
13. Námietkový senát po posúdení dôvodov uvedených v oznámení sudkyne Jany Baricovej vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 211/2023 dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde na vylúčenie sudcu ústavného súdu z prejednávania a rozhodovania danej veci, pretože v napadnutom konaní vedenom všeobecnými súdmi, ktoré nie je právoplatne skončené, sudkyňa ústavného súdu v rámci výkonu predchádzajúceho povolania – funkcie sudkyne na Okresnom súde Bratislava-vidiek pôsobila ako zákonná sudkyňa a vykonávala jednotlivé procesné úkony na súde prvého stupňa. Ide o činnosť, ktorú nemožno zahrnúť pod pojem literárnej,

vedeckej či pedagogickej činnosti (§ 49 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ale o riadny výkon funkcie sudcu, ktorý tvorí zákonný predpoklad pre vylúčeníu sudcu ústavného súdu z konania pred ústavným súdom v totožnej veci.

14. Z tohto dôvodu je sudkyňa ústavného súdu Jana Baricová podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde vylúčená z konania a rozhodovania predmetnej veci a námietkový senát rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu